

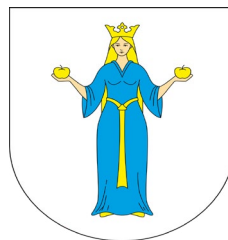

Gmina Lubniewice
MAGIA KRÓLEWSKICH LASÓW

PLAN ROZWOJU STRATEGICZNEGO GMINY LUBNIEWICE

NA LATA 2021-2027

ZAMAWIAJĄCY

GMINA LUBNIEWICE

JANA PAWŁA II 51
69-210 LUBNIEWICE
www.lubniewice.pl

OPRACOWANIE

INNEDGE CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH I INNOWACJI

KRĘTA 5
65-770 ZIELONA GÓRA
www.innedge.pl,

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	4
CZĘŚĆ I: WNIOSKI Z DIAGNOZY GMINY LUBNIEWICE.....	5
I.1. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI PRZESTRZENNEJ I ŚRODOWISKOWEJ.....	5
I.2. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ.....	13
I.3. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ.....	16
I.4. POŻĄDANE CECHY GMINY.....	22
I.5. ANALIZA SWOT.....	24
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY LUBNIEWICE.....	28
II.1 WIZJA I MISJA.....	29
II.2. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU.....	30
II.3. PLAN DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH..	33
II.4. ANALIZA NADRZĘDNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH.....	39
II.5. SYSTEM REALIZACJI PLANU.....	45
II.6. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	57
II.7. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W RAMACH PLANU ROZWOJU STRATEGICZNEGO GMINY LUBNIEWICE NA LATA 2021-2027.....	58
SPIS TABEL.....	60
SPIS MAP.....	60

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1: Diagnoza sytuacji społecznej gospodarczej i przestrzennej Gminy Lubniewice

Załącznik 2: Wzór ankiety

Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna

WPROWADZENIE

Plan Rozwoju Strategicznego Gminy Lubniewice na lata 2021-2027 jest dokumentem który określa długookresowy plan działania, wskazuje kierunki rozwoju, cele strategiczne gminy aby osiągnąć przyjęte założenia. Ustalenia te są podstawą do prowadzenia przez Urząd Miejski w Lubniewicach polityki społeczno-gospodarczej.

Niniejszy dokument obejmuje cele i uwarunkowania rozwoju Gminy Lubniewice do roku 2027. Podczas definiowania celów zadbano o ich zgodność z dokumentami strategicznymi na wyższym szczeblu – strategią województwa, a także krajowymi dokumentami horyzontalnymi.

Przygotowanie Planu Rozwoju Strategicznego poprzedziło opracowanie dokumentu pn. Diagnoza Społeczno-Gospodarcza i Przestrzenna Gminy Lubniewice, której celem było określenie trendów zachodzących w poszczególnych sferach funkcjonowania gminy na przestrzeni ostatniej dekady oraz zidentyfikowaniu przyszłych kierunków zmian.

Diagnoza stanu obecnego oraz poznanie oczekiwań mieszkańców odbyło się również na podstawie ankietyzacji mieszkańców, która uzupełniła wyniki analiz danych statystycznych pozyskane m.in. ze źródeł Urzędu Miejskiego w Lubniewicach, Banku Danych Lokalnych oraz Głównego Urzędu Statystycznego, Monitor Rozwoju Lokalnego – Związek Miast Polskich.

Wnioski z opracowanej Diagnozy stały się podstawą do sformułowania wizji, misji oraz wyznaczenia celów i kierunków działań rozwojowych gminy. Można więc powiedzieć, że opracowany Plan Rozwoju Strategicznego jest przygotowany kompleksowo i obejmuje:

- diagnozę stanu w jakim obecnie znajdują się Lubniewice – w tym jej silne i słabe strony
- określa kierunek w jakim powinna rozwijać się Gmina Lubniewice

Dokument strategiczny wskazuje również na działania, które przyczynią się do tego, aby opracowanie nie było tylko zbiorem postulatów, ale realnie i pozytywnie wpływało na kształtowanie rzeczywistości.

CZĘŚĆ I: WNIOSKI Z DIAGNOZY GMINY LUBNIEWICE

I.1. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI PRZESTRZENNEJ I ŚRODOWISKOWEJ

Gmina Lubniewice leży w powiecie sulęcińskim i jest najmniejszą gminą w powiecie pod względem powierzchni, liczby ludności, posiada nie wielką sieć osadniczą, wyróżnia się czystym powietrzem i środowiskiem, najwyższym wskaźnikiem lesistości, dużym zróżnicowaniem układów wodnych, oraz pofałdowanym terenem.

Mapa 1. Mapa administracyjna województwa lubuskiego www.wikipedia.org.pl,

Gminę tworzy Miasto Lubniewice i 3 sołectwa co razem daje **3148 mieszkańców**. W samym mieście mieszka 66% całej ludności gminy. Miasto jest lokalnym ośrodkiem usługowo- handlowo, turystycznym, położone jest nad jeziorami Lubiąż i Krajnik.

Przez gminę przebiega **droga wojewódzka nr 136**, która łączy się z drogą wojewódzką nr 137 w pobliżu Sulęcina oraz z drogą krajową nr 22 prowadzącą do Kostrzyna nad Odrą i drogą nr 24 relacji Gorzów Wlkp. – Pniewy.

W niedalekiej odległości przebiega droga ekspresowa nr 3 oraz autostrada nr 2 – najbliższy węzeł to węzeł Skwierzyna ze strony północnej a ze strony południowo-wschodniej węzeł Międzyrzecz. Układ komunikacyjny stwarza możliwości połączeń transportowych z większymi ośrodkami miejskimi.

Odległości do wybranych jednostek związanych z Lubniewicami:

- Sulęcín 15 km (czas dojazdu ok. 15min)
- Skwierzyna : 25 km (25min);
- Łagów: 28 km (30min);
- Gorzów Wlkp.: 30 km (30min);
- Międzyrzecz: 32 km (35min);
- Frankfurt nad Odrą: 75 km (60min);
- Zielona Góra: 99 km (80min);
- Szczecin: 130 km (90min);
- Poznań: 150 km (100min);
- Berlin: 167 km (130min).

Położenie gminy sprzyja dobrej komunikacji transportowej, czego efektem jest duży napływ turystów i nowych mieszkańców. Zdecydowanie w gorszej sytuacji wygląda sieć dróg lokalnych wewnątrz gminnych gdzie komunikacja jest utrudniona, jakość tych dróg wymaga modernizacji. Połączenia komunikacyjne z większymi ośrodkami zapewnia PKS, brak jest połączenia z mniejszymi miejscowościami w gminie, brak jest sieci dróg rowowych ułatwiających dojazd do ośrodków, problem ten dotyczy osób nie posiadających własnych środków transportu.

Według podziału Polski na jednostki fizyczno-geograficzne [J. Kondracki, 2002] gmina położona jest w obszarze dwóch mezoregionów:

- **Kotliny Gorzowskiej** (315.33) wchodzącej w skład makroregionu Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka (315.3) w obniżeniu doliny Warty (w północnej części gminy),
- **Pojezierza Łagowskiego** (315.42) wchodzącego w skład makroregionu Pojezierza Lubuskiego (315.4) na sandrach ostatniego zlodowacenia.

LUBNIEWICE

„MAGIA KRÓLEWSKICH LASÓW”

Większość obszaru gminy stanowią lasy ok 70% oraz warunki środowiska przyrodniczego, co determinuje koncepcje rozwoju gminy.

Siatka hydrograficzna wielopowierzchniowych jeziorach stanowi powyżej **50 ha**, wody powierzchniowe to rzeki i jeziora. Główne jeziora na terenie gminy to **Lubniewsko, Lubiąż, Krajnik, Janowiec, Krzywe, Rogi** oraz wiele pomniejszych.

W Gminie występują obszary wartościowe przyrodniczo. Dominują obszary w rzeźbie fali-
stej przy znacznym udziale obszarów pagórkowato-falistych. Wartości i walory środowiska
przyrodniczego gminy potwierdzone zostały badaniami i ustanowieniem obszarów ochrony
przyrody i ochrony konserwatorskiej. **Znaczne obszary Gminy przydatne są dla turystyki
i agroturystyki.**

Przeprowadzone badania w zakresie pełnienia funkcji uzdrowiska na obszarze gmi-
ny wskazują na istnienie złóż solankowych i borowin. Uzyskane wyniki wielostron-
nych badań dowodzą, iż Lubniewice **oprócz znakomitych warunków turystycznych
i wypoczynkowych, higieniczno – sanitarnych posiadają wielkie możliwości rozwinięcia
lecznictwa klimatyczno – zdrojowego.**

Różnorodność krajobrazowa obszaru wraz z istniejącymi zabytkami sprzyja rozwojowi turystyki **pieszej, rowerowej, konnej i wodnej**. Okolice Lubniewic należą do jednych z najciekawszych zakątków Ziemi Lubuskiej. Na terenie gminy wyznaczono turystyczne szlaki piesze i rowerowe w tym **Europejski Szlak Rowerowy**.

Ze względu na swoją wyjątkowość, na terenie gminy zostały utworzone obszary, objęte prawną ochroną terenów zielonych:

- Rezerwat Przyrody „Janie im. Włodzimierza Korsaka”,
- Obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Lubniewicko-Sulęcińskie”,
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Uroczysko Lubniewisko”.

Najważniejszym dokumentem planistycznym Gminy jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego obejmujące obszar całej gminy. Zostało przyjęte Uchwałą nr XVI/125/2000 Rady Miejskiej w Lubniewicach z dnia 28 czerwca 2000 roku wraz ze zmianą przyjętą Uchwałą nr XXVI/192/2013 Rady Miejskiej w Lubniewicach z dnia 28 lutego 2013 roku. Z kolei aktami prawa miejscowego regulującymi planowanie przestrzenne są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Planami objęte są tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej, rekreacyjnej, rolniczej, wytwórczej i turystycznej.

Gmina Lubniewice posiada **Lokalny Program Rewitalizacji** określający obszary zdegradowane na terenie Gminy Lubniewice, tj. Obszar I w mieście Lubniewice obejmuje Rynek wraz z ulicami ul. Gorzowską, Harcerską, Hubalczyków, Jana Pawła, Krótką, Kasztanową, Ogrodową, Osadników Wojskowych, Ratuszową oraz Zamkową, o pow. 44, 109 ha. Obszar II obejmuje Osiedle Świerczów o pow. 5,82 ha. Tereny obszaru rewitalizacji obejmują łącznie ok 50 ha i stanowią 0,38% powierzchni całej Gminy.

Gmina posiada identyfikację wizualną oraz hasło promujące „**Magia Królewskich Lasów**” których używa konsekwentnie na materiałach promocyjnych i reklamowych, w mediach, na plakatach, czy w Internecie. Komunikacja z mieszkańcami, turystami prowadzona jest poprzez stronę internetową skierowaną zarówno do mieszkańców, jak i turystów czy inwestorów jest ona źródłem stosunkowo aktualnych informacji o wszelkich wydarzeniach, z naciskiem na imprezy okolicznościowe i większe przedsięwzięcia. Budowany wizerunek i marka gminy ma wymiar lokalny i częściowo regionalny, obszar oddziaływania jest ograniczony, brakuje konsekwencji w podejmowanych działaniach.

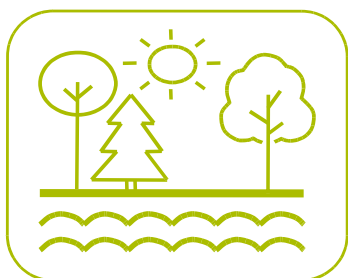

Gmina Lubniewice w ocenie mieszkańców np. Gorzowa Wlkp. i Sulęcina jest miejscem **atrakcyjnym turystycznie**, szczególnie dobrze postrzegana jest jako miejsce na krótkie wyjazdy wypoczynkowe (jednodniowe lub weekendowe), oraz możliwość atrakcyjnego spędzenia czasu podczas tygodniowego pobytu. Również wśród turystów gmina kojarzona jest przede wszystkim z osobliwościami przyrody. Najczęściej wskazane jako powody przyjazdu zostały jeziora oraz walory turystyczne (tj. rower, sprzęty wodne).

Z ankiet wynika, że gmina Lubniewice przede wszystkim postrzegana jest jako dobre miejsce do zamieszkania dla osób starszych i osób w średnim wieku (ok. 75% ankietowanych). Co druga osoba warunki życia w gminie ocenia jako atrakcyjne dla młodych rodzin z dziećmi, jednak większość badanych nie wyobraża sobie tutaj miejsca dla osób młodych. Bezpieczeństwo zapewnia posterunek policji w Lubniewicach, w szczególności w sezonie letnim zapewniając bezpieczeństwo miłośnikom wypoczynku nad wodą.

WNIOSKI

PRZESTRZŃ I ŚRODOWISKO

- Gmina Lubniewice ma korzystne położenie geograficzne, blisko drogi ekspresowej nr 3 i autostrady nr 2 oraz dużego ośrodka miejskiego (Gorzów Wlkp.)
- Ze względu na uwarunkowania przyrodnicze i ukształtowanie terenu, istnieją dogodne warunki do połączenia wszystkich miejscowościami poprzez budowę ścieżek rowerowych łączących główną miejscowość z trzema sołectwami i atrakcjami turystycznymi.
- Duża lesistość obszaru gminy, sieć wielopowierzchniowych jezior, uwarunkowania klimatyczne, powodują dogodne warunki do rozwoju turystyki, agroturystyki, rekreacji, turystyki pieszej, rowerowej, konnej i wodnej czy biegów terenowych.
- Gmina Lubniewice oprócz znakomitych warunków turystycznych i wypoczynkowych, higieniczno – sanitarnych posiada wielkie możliwości rozwinięcia lecznictwa klimatyczno – zdrojowego.
- Gmina postrzegana jest przez turystów jako miejsce na krótkie wyjazdy wypoczynkowe, weekendowe, tygodniowe.
- Wyznaczono obszar rewitalizacji i wskazano plan działań naprawczych w przestrzeni publicznej.
- Wizerunek, promocja, budowanie marki jest prowadzony na poziomie lokalnym brak odpowiednich działań regionalnych i ponadregionalnych.

I.2. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ

Na tle powiatu Sulęcińskiego, gmina Lubniewice charakteryzuje się niskim poziomem rozwoju przedsiębiorczości. Analiza wskaźnika liczby zarejestrowanych podmiotów w REGON w przeliczeniu na liczbę podmiotów w powiecie Sulęcińskim wynosi ok. 10 % i był on bardzo niski. Udział ten plasuje gminę na ostatnim miejscu wśród gmin powiatu.

Na koniec roku 2020 r w gminie było zarejestrowanych 316 podmiotów gospodarczych z czego w sektorze rolnym Sekcja A były (32) podmioty, w sektorze budowlanym Sekcja F (62) podmioty w sektorze handlowym w Sekcji G (49) podmiotów. Od 2015 roku obserwuje się wzrost liczby podmiotów gospodarczych, przybyło 17 podmiotów.

Zdecydowanie dominują mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 10 pracowników w sektorach związanych z budownictwem, handlem, leśnictwem i turystyką co stanowi 98,10% wszystkich podmiotów gospodarczych w gminie. Przedsiębiorstwa zatrudniające od 10-49 czyli małe firmy to tylko niewielki odsetek stanowiący ok 2% nie ma firm średnich zatrudniających od 50 do 250 pracowników.

Dominującym obszarem jest turystyka i związany z tym obszar usług gastronomiczno- restauracyjnych, obiekty noclegowe, hotelowe i kempingi zlokalizowane są nad jeziorami Lubiąż i Krajnik oraz nad jeziorem Lubniewsko.

Infrastruktura turystyczna i rekreacyjna w Lubniewicach nie jest w najlepszym stanie, brakuje działań modernizacyjnych i naprawczych w zakresie potrzeb mieszkańców i turystów. Do sieci wodociągowej jest podłączonych 92,4% mieszkańców, jednak jej stan wymaga modernizacji. Zaopatrzenie w wodę poszczególnych miejscowości następuje z ujęć w Gliźnie, Jarnatowie, Lubniewicach oraz Świerczowie. Zasoby eksploatacyjne wynoszą w sumie około 750 m³/d.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Lubniewice wynosi 32,9 km, przy czym liczba przyłączy wynosi 577, korzysta z niej 2552 osób, co oznacza, że 81,10 % ludności ma dostęp do kanalizacji. Jej stan wymaga modernizacji i rozbudowy.

Infrastruktura gazownicza w gminie obejmuje tylko miejscowości Lubniewice i Jar-natów, z sieci gazowej korzysta 275 gospodarstw domowych, ok. 732 osoby, liczba ta co roku wzrasta.

Sieć lokalną transportu drogowego tworzą drogi gminne, głównie gruntowe. Zapewniają uzupełniające powiązania w funkcjonowaniu struktury społeczno-gospodarczej gminy. Podstawowy system powiązań drogowych gminy oparty jest na układzie dróg ponadlokalnych. Drogi wewnątrz gminy wymagają modernizacji i zabezpieczenia w zakresie poruszania się pieszych i rowerzystów. Brak jest ścieżek rowerowych na obszarze gminy które skomunikowałyby miejscowości gminne i tym samym zapewniłyby atrakcyjność turystyczną i bezpieczeństwo. Na terenie wiejskim gminy ani w sektorze budynków użyteczności publicznej, budynków prywatnych, nie zinwentaryzowano instalacji OZE.

W zakresie niskiej emisji jakość powietrza jest dobra, większość mieszkańców posiada piece na paliwo stałe (węgiel). Jakość powietrza pogarsza się w miesiącach zimowych w sezonie grzewczym, gdzie oprócz emisji ze źródeł komunikacyjnych występuje emisja ze źródeł energetycznego spalania paliw. Jednak coraz więcej gospodarstw domowych rezygnuje z kotłów węglowych na rzecz pieców na odpady z drewna, takich jak: trociny, brykiety, palety. Jest duże zapotrzebowanie w zakresie oszczędności i efektywności energetycznej oraz termomodernizacji budynków.

Gmina realizuje Programu Postępowania Naprawczego ze względu na przekroczenie maksymalnego dopuszczalnego poziomu obsługi zadłużenia wyznaczanego przez nierówność z art. 243 ufp oraz trudności płynnościowe. Przekroczenie maksymalnego dopuszczalnego poziomu obsługi zadłużenia jest bezpośrednim skutkiem niedostosowania harmonogramów spłaty istniejących zobowiązań do aktualnych możliwości zadłużeniowych Gminy oraz pośrednim skutkiem zbyt dużych wydatków bieżących oraz stagnacji dochodów bieżących. Konieczne są działania naprawcze w celu podniesienia nad wyżek bieżących. W analizie sytuacji finansowej gminy najważniejsze znaczenie mają dochody własne. Wynika z nich że najbardziej znaczącym elementem były wpływy z podatku od nieruchomości, które od lat są głównym źródłem dochodu gminy Lubniewice.

WNIOSKI

STREFA GOSPODARCZA

- Aktywność gospodarcza mieszkańców nieznacznie poprawia się, jednak jest ona nadal najniższa na tle gmin powiatu Sulęcińskiego.
- Sektor turystyki jest najważniejszym elementem lokalnej gospodarki i rynku pracy.
- Na obszarze gminy nie ma dużych przedsiębiorstw wytwórczych, co wpływa na jakość środowiska i potencjał turystyczny.
- Stopień skanalizowania gminy wynosi 81,10% co stanowi atrakcyjną zachętę dla osiedlania się i przyczynia się do poprawy jakości wód.
- W gminie jest duża sieć dróg gminnych, które wymagają modernizacji i poprawy stanu technicznego w tym ulic lokalnych i dojazdowych w ciągach dróg gminnych w obszarach zabudowanych.
- W gminie brakuje instalacji OZE.
- W gminie jest duże zapotrzebowanie na inwestycje w zakresie oszczędności energetycznej.
- Jakość infrastruktury turystycznej jest na niskim poziomie, wymaga modernizacji i dostosowania do potrzeb turystów i mieszkańców.
- Realizacja Programu Postępowania Naprawczego, spowodowała likwidację budżetu obywatelskiego, wydatków na promocję, na inwestycje, ograniczenie kosztów na oświatę i jednostek podległych.

I.3. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ

Gmina Lubniewice pod względem liczby mieszkańców jest najmniejszą gminą w powiecie Sulęcińskim. W ostatnich 6 lat (2015 – 2020) liczba ludności ogółem zwiększyła się. W roku 2020 gminę Lubniewice zamieszkiwało o 13 osób więcej niż 6 lat wcześniej, co oznacza wzrost o 0,41 %. Powodem jest osiedlanie się osób z pobliskich ośrodków miejskich ze względu na walory środowiskowe gminy. Przyrost naturalny w okresie od 2015-2020 był na ujemnym poziomie, struktura mieszkańców według wieku przejawia symptomy starzenia się ludności, co jest również charakterystyczne dla powiatu sulęcińskiego jak i województwa lubuskiego. Saldo migracji jest dodatnie w okresie 2018-2020, więcej osób napłynęło niż opuściło gminę.

Ludność miejskiego obszaru w gminie Lubniewice stanowi zatem 66,07 % (w powiecie sulęcińskim 41,72 %, w województwie lubuskim 64,72 %). Współczynnik feminizacji, to jest stosunek liczby kobiet na 100 mężczyzn, wynosi w całej gminie 101 (w mieście 104) i jest taki sam jak średnia dla powiatu (101) oraz niższy od średniej dla województwa (106). Na 1 km² powierzchni gminy przypada 24 mieszkańców (w mieście 172). Gęstość zaludnienia jest więc niższa od średnich dla powiatu i województwa (odpowiednio: 30 i 72 osoby/km²). Współczynnik występujący w gminie Lubniewice jest jednak charakterystyczny dla gmin miejsko – wiejskich.

W latach 2017-2020 zauważalny jest trend spadkowy dotyczący osób pracujących z terenu gminy Lubniewice. Jednocześnie zatrudnienie mieszkańców powiatu sulęcińskiego i województwa lubuskiego wykazuje niewielki trend rosnący. W gminie Lubniewice liczba osób bezrobotnych utrzymuje się na zbliżonym poziomie w ciągu ostatnich lat, w roku 2019 liczba ta wzrosła do 91 osób. Na koniec 2020 roku zarejestrowanych osób bezrobotnych było 82, w tym kobiety stanowiły 39 z nich. Osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych było 40. Mieszkańcy gminy znajdują zatrudnienie w obszarze usług turystycznych, usługowych, rolnictwie, duża część pracuje w okolicznych ośrodkach miejskich. Duża część młodych mieszkańców wyjeżdża znajdując zatrudnienie za granicą bądź w dużych ośrodkach miejskich.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w roku 2020 stanowi 4,3 % i jest wyższa od wskaźnika dla powiatu Sulęcińskiego i województwa lubuskiego.

Pomoc społeczna jest na dobrym poziomie, zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Miejski-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2017-2020 liczba rodzin objętych pomocą społeczną w ostatnich latach zmniejszyła się z 76 do 36, czyli prawie o połowę. Na terenie gminy funkcjonuje także Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS), którego zadaniem jest budowanie sieci oparcia społecznego i przygotowania do życia w społeczeństwie oraz funkcjonowania w środowisku. Na tym poziomie pomoc społeczna jest dobrze zarządzana i koordynowana.

W zakresie realizowanych świadczeń zdrowotnych na terenie gminy Lubniewice funkcjonują dwa podmioty ambulatoryjne, w tym jedna przychodnia lekarska, jest to Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Praktyka Lekarza Rodzinnego Sanvita. Jedyna apteka w gminie znajduje się w Lubniewicach. Co roku liczba świadczeń zdrowotnych się zwiększa, brak jest dostępu na lekarzy specjalistów, co jest utrudnieniem dla seniorów.

W roku 2020 na terenie gminy Lubniewice znajdowało się 711 budynków mieszkalnych. W latach 2017-2020 liczba ta wzrosła o 28. Do rozwoju budownictwa mieszkalnego niezbędny jest dostęp do infrastruktury technicznej.

Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubniewicach zajmuje się administrowaniem zasobami mieszkaniowymi i lokalami użytkowymi w Gminie Lubniewice. W swoim zasobie posiada 18 lokali komunalnych, 6 lokali socjalnych.

W Gminie Lubniewice działają następujące **jednostki oświatowe**: Samorządowe Przedszkole w Lubniewicach, Szkoła podstawowa im. Janusza Korczaka w Lubniewicach. Z powodu braków w infrastrukturze na terenie gminy nie funkcjonuje opieka w żłobkach/klubach dziecięcych dla dzieci najmłodszych, do lat 3. Analizując wyniki z egzaminów gimnazjalnych oraz ósmoklasisty można zauważyć, iż jakość edukacji na poziomie podstawowym w gminie Lubniewice jest wyższa od przeciętnej na poziomie powiatu i województwa jeśli chodzi o historię i WOS oraz języki obce (egzamin gimnazjalny).

Biorąc pod uwagę egzamin ósmoklasisty zwraca uwagę wysoki poziom wyników przedmiotów języków obcych -angielskiego i niemieckiego. Zadania z zakresu kultury i edukacji pełni również Biblioteka Publiczna w Lubniewicach, która oprócz podstawowej działalno-

ści związanej z zarządzaniem księgozbiorem, zajmuje się także organizacją warsztatów edukacyjnych oraz spotkań autorskich. Uczestniczy w różnych wydarzeniach kulturalno-edukacyjnych i promocyjnych, w chwili obecnej jej zasoby lokalowe są niewystarczające.

Ofertę **kulturalno-edukacyjną** zabezpiecza Gminny Ośrodek Kultury „Pod Morwą” (GOK), którego podmioty realizujące zadania z zakresu działalności kulturowej usytuowane są w Lubniewicach, Jarnatowie, Gliśnie, Świerczowie. Jednostki zajmują się m.in.: działalnością edukacyjną realizowaną przez sztukę, organizacją wydarzeń kultury, promowaniem lokalnej kultury, tworzeniem inicjatyw aktywizujących dzieci i młodzież, udostępnianiem wartości kulturowych, prowadzeniem warsztatów oraz rozwijaniem talentów.

Gmina Lubniewice współpracuje z lokalnymi organizacjami pozarządowymi zlecając im realizację zadań publicznych, realizuje także inne formy wsparcia zadań służących poprawie jakości życia mieszkańców, do których zaliczyć można Budżet Obywatelski (BO) oraz fundusz sołecki. W okresie realizacji planu naprawczego zadania te zostały wstrzymane.

Na terenie gminy funkcjonują dwa kluby sportowe, które realizują zadania z zakresu promocji kultury fizycznej, są to: Klub Sportowy Glisno oraz Klub Sportowy Lubniewiczanka. Niestety na przestrzeni ostatnich lat liczba klubów sportowych zmniejszyła się, zmniejszeniu uległa także liczba członków i ćwiczących w tych klubach.

Na terenie gminy działa jeden hotel, który dysponuje 112 miejscami noclegowymi, a także z możliwością prowadzenia konferencji dla 265 osób. Miejscami noclegowymi przeznaczonymi pod turystykę dysponują także ośrodki wypoczynkowe i kempingi zlokalizowane nad jeziorami Lubiąż i Krajnik oraz nad jeziorem Lubniewsko. Na tle pozostałych gmin w powiecie Sulęcińskim, Lubniewice posiadają najwięcej obiektów noclegowych i mają najlepiej rozwiniętą sieć gastronomiczną.

Na obszarze gminy wyznaczono trzy szlaki rowerowe, w tym **Europejski Szlak Rowerowy**. Również wyznaczone zostały dwa szlaki piesze.

Ofertę turystyczną wzbogaca **Park Miłości im. Dr Michaliny Wisłockiej**, usytuowany w centrum Lubniewic, który powstał w 2013 roku. Park znajduje się przy „**Nowym Zamku**”, w którym po II wojnie światowej mieścił się ośrodek wczasowy. Przez kilka lat organizowany był Festiwal Michaliny Wisłockiej, jednak władze gminy zrezygnowały z niego. Infrastruktura ta jednak wymaga gruntownej modernizacji na co zwracali uwagę mieszkańcy.

Na terenie gminy znajduje się wiele obiektów o wartości historycznej, których część wpisana jest do rejestru zabytków. Znaczącymi obiektami zabytkowymi są zamki, pałace, zespoły folwarczne i parki.

W Lubniewicach dużą atrakcją turystyczną jest **Zamek Książąt Lubomirskich**. Z **Pałacem Książąt Lubomirskich** tworzą razem założenie pałacowo – zamkowo – parkowe. Obiekty położone są po dwóch stronach jeziora Lubiąż w Lubniewicach. Zamek Książąt Lubomirskich funkcjonuje jako prywatna rezydencja rodzinna. Od 2020 roku posiadłość jest otwarta dla zwiedzających. Udostępnione zostały reprezentacyjne sale, z wyłączeniem prywatnych pokoi. Każdy z odwiedzających ma możliwość zobaczenia jak obecnie mieszkają właściciele nieruchomości.

Zabytkowy Pałac wraz z parkiem znajduje się także w miejscowości Glisno. Obecnie mieści się w nim Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, który od wielu lat organizuje w założeniu pałacowo- parkowym targi rolnicze.

Kolejny Pałac znajduje się w miejscowości Jarnatów, budowla pochodzi z drugiej połowy XVII wieku. Po 1945 roku w pałacu mieściły się biura „Państwowego Gospodarstwa Rolnego”, obecnie pałac stanowi własność prywatną.

Pałac w Rogach został zbudowany w latach 1906–1911. Pierwotnie była to letnia rezydencja Adolfa Friedricha Augusta von Waldów. Od lat 70. do 2006 roku pałac był siedzibą Ośrodka Doskonalenia Kadr przy Urzędzie Wojewódzkim w Gorzowie Wlkp. Od 2006 roku w pałacu mieścił się tam Ośrodek Naukowo-Dydaktyczny Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim. Pałac został sprzedany w 2014 r.

WNIOSKI

STREFA SPOŁECZNA

- Liczba mieszkańców nieznacznie wzrosła, jest to efekt atrakcyjnego położenia gminy, struktura mieszkańców według wieku przejawia symptomy starzenia się ludności.
- Bilans urodzeń w każdym z analizowanych lat 2015-2020 jest zawsze ujemny, prognoza demograficzna wskazuje na stały trend ujemnego przyrostu naturalnego.
- System opieki społecznej jest dobrze prowadzony i zarządzany z możliwością dalszego rozwoju.
- W gminie brakuje odpowiedniej infrastruktury dla opieki nad dziećmi do lat 3.
- Ze względu na reformę edukacji zwiększyła się liczba dzieci w szkole podstawowej, gdzie wymagane jest wsparcie w zakresie utrzymania wysokiej jakości edukacji.
- Oferta kulturalna jest wystarczająca dla mieszkańców jednak dość ograniczona dla turystów, a aktywność społeczna mieszkańców wymaga wsparcia ze strony władz samorządowych.
- W gminie jest bardzo dobrze rozwinięta oferta noclegowa i gastronomiczna, turystyczna w porównaniu do gmin powiatu Sulęcińskiego.
- Duża liczba atrakcyjnych zabytków w postaci zamków i pałaców i parków przypałacowych, przyciąga turystów i miłośników zabytków.

I.4. POŻĄDANE CECHY GMINY

W ramach prowadzonej diagnozy społeczno-gospodarczej i przestrzennej w gminie Lubniewice, przygotowana została ankieta. Ankieta była dostępna dla mieszkańców od listopada 2021 do lutego 2022r.

Przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców wskazują, że kluczowe dla rozwoju i wymagające interwencji obszary to:

1. OCHRONA ŚRODOWISKA I ROZWÓJ TURYSTYKI

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

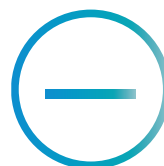
3. USŁUGI SPOŁECZNE I OFERTA CZASU WOLNEGO

Zdaniem mieszkańców najważniejszym elementem, który poprawi jakość życia w Gminie jest poprawa stanu infrastruktury technicznej, rozwój infrastruktury technicznej (w tym dróg, ścieżek pieszo-rowerowych, oświetlenia ulicznego, dostępności komunikacyjnej, sieć gazowa, dostęp do Internetu), rewitalizacja miasta, poprawą stanu chodników, ulic, estetyki miasta, a także wzmocnienie oferty usług turystycznych, promocji walorów gminy oraz poprawa dostępu do usług społecznych (poprawa dostępu do usług medycznych, zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży).

Tabela 1. Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych.

OBSZAR

PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

Stan środowiska naturalnego, lasy, czyste jeziora, szlaki piesze i rowerowe,

Komunikacja publiczna i transport, ulice, chodniki, place, estetyka budynków w Lubniewicach,

GOSPODARKA

Konkurencyjność gminy jako miejsce do zamieszkania ze względu na walory środowiskowe,

Dostęp do miejsc pracy,

TURYSTYKA

Usługi turystyczne, sport, rekreacja,

Działania promocyjne w zakresie regionalnym i ponadregionalnym,

INFRASTRUKTURA

Dobra sieć wodociągowa i kanalizacyjna,

Drogi, Internet, sieć gazowa, sieć energetyczna i teleinformatyczna,

SPOŁECZEŃSTWO

Jakość edukacji i jej infrastruktura.

Brak opieki nad dziećmi do lat 3.

Ocena poziomu życia w gminie Lubniewice na przestrzeni ostatnich 10 lat 59,6% ankietowanych uznało, że w ciągu ostatnich 10 lat poziom życia w gminie raczej się poprawił, a 15,4% ankietowanych odpowiedziało, że zdecydowanie się poprawił. Odpowiedź raczej nie wybrało 17,3% osób, a zdecydowanie nie 3,8%. Odpowiedź nie mam zdania wybrało 3,8% ankietowanych (to osoby nie zamieszkujące na terenie gminy Lubniewice).

W ankietach w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza ocenę bardzo złą, a 5 oznaczało ocenę bardzo dobrą, mieszkańcy najlepiej oceniają działania w zakresie edukacji i jej infrastruktury z kolei najgorzej komunikację publiczną i transport oraz dostęp do miejsc pracy.

Przeciętną ocen 3 na skali otrzymała infrastruktura techniczna, dostęp do mieszkań, usługi społeczne oraz dostęp do miejsc pracy. Najważniejsze wskazane problemy to brak Internetu, brak gazu, brak żłobka, infrastruktura drogowa, komunikacja publiczna, brak miejsc pracy.

I.5. ANALIZA SWOT

Wnioski z Diagnozy stanowią podstawę dla opracowania w dalszej kolejności analizy SWOT, która ma stać się bazą dla określenia przyszłej Misji i Wizji rozwoju Lubniewic do roku 2027 oraz nakreślenia celów, których realizacja ma przyczynić się do ich osiągnięcia. Odnosząc się do obecnej sytuacji rozwoju Lubniewic, oceny sytuacji ostatnich lat oraz wyzwań związanych między innymi ze skutkami trwającego stanu epidemii, a także dzięki wykorzystaniu zidentyfikowanego potencjału Gminy będzie można wyznaczyć w ramach Planu Rozwoju Strategicznego nowe kierunki zmian, służące zrównoważonemu rozwojowi w obszarze gospodarczym, społecznym, środowiskowym i infrastrukturalnym.

Poniżej przedstawiono analizę SWOT dla planowanego zakresu zadań i celów określonych w strategii. Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza:

- S — Strengths (silne strony): wszystko, co stanowi silne strony miasta i gminy,
- W — Weaknesses (słabości): wszystko, co utrudnia realizację założonych planów,
- O — Opportunities (możliwości): wszystko, co może zwiększyć szanse powodzenia założonych planów,
- T — Threats (zagrożenia): wszystko, co zmniejsza szanse powodzenia założonych planów.

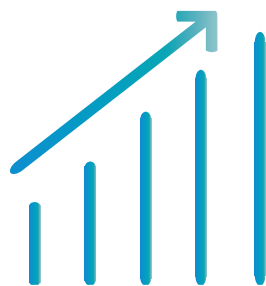
MOCNE STRONY

- Dostępność komunikacyjna z dużymi ośrodkami miejskimi i drogą ekspresową nr 3, autostradą A2,
- Bogate zasoby przyrodnicze i krajobrazowe umożliwiające rozwój turystyki (rowerowej, wodnej, konnej, pieszej, czy biegów terenowych),
- Wysoki poziom zalesienia gminy (70%),
- Siatka wielopowierzchniowych jezior powyżej 50ha,
- Wyjątkowe walory przyrodnicze i klimatyczne w zakresie rozwijania lecznictwa klimatyczno-zdrowego,
- Dobrze rozwinięta sieć szlaków turystycznych, (rowerowych, pieszych),
- Dostęp do infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej,
- Dodatnie saldo migracji, wzrost liczby mieszkańców,
- Dobra jakość edukacji przedszkolnej i szkolnej, oraz baza szkolno-przedszkolna,

SŁABE STRONY

- Ograniczony zakres działania transportu publicznego na terenie gminy,
- Zły stan dróg i chodników,
Brak ścieżek rowerowych pomiędzy miejscowościami,
- Infrastruktura wodno-kanalizacyjna wymaga modernizacji,
- Brak sieci gazowej w części miejscowości w gminie,
- Brak sieci światłowodowej,
- Problemy z zasięgiem sieci komórkowej na obszarach wiejskich,
- Brak na terenie gminy żłobka i/ lub innych form opieki nad dziećmi do lat 3,
- Niewystarczający stan zabezpieczenia zabytków,
- Mało skuteczna promocja gminy ponadregionalnie,
- Postępująca degradacja stanowisk archeologicznych,

- Powiększająca się oferta dostępnych miejsc wychowania przedszkolnego w przedszkolu samorządowym,
- Dostępny zasób terenów przeznaczonych na budownictwo mieszkaniowe,
- Duży zasób obiektów zabytkowych o wartości historycznej,
- Poprawiająca się baza gastronomiczna i noclegowa dla turystów,
- Różnorodność oferty bazy noclegowej i gastronomicznej,
- Zróżnicowana oferta turystyczna na terenie gminy uwzględniająca walory przyrodnicze i krajobrazowe gminy.
- Niewielka liczba organizacji pozarządowych w gminie
- Niska aktywność społeczna mieszkańców gminy,
- Niskie nakłady finansowe na działania prowadzone przez organizacje pozarządowe,
- Realizacja planu naprawczego, ograniczającego inwestycje i rozwój,

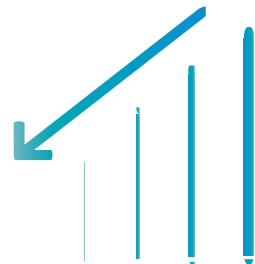

SZANSE

- Napływ nowych mieszkańców,
- Walory przyrodnicze i krajobrazowe,
- Środki UE dedykowane rewitalizacji i ochronie dziedzictwa kulturowego,
- Udokumentowane występowanie borowiny i wód źródłanych, które mogą zostać wykorzystane do powstania uzdrowiska na terenie gminy,

- Rozwój innych trendów turystyki w wyniku pandemii covid-19 (turystyka lokalna, ekologia, produkty lokalne i regionalne),
- Dobre położenie gminy/bliskość zachodniej granicy,
- Bliskość do dużych aglomeracji,
- Pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania,
- Rozwój i wzrost znaczenia współpracy międzygminnej,
- Rosnące zaangażowanie społeczne (powstające organizacje pozarządowe),
- Napływ uchodźców wojennych z Ukrainy.

ZAGROŻENIA

- Odpływ mieszkańców, szczególnie młodych do innych, konkurencyjnych ośrodków miejskich,
- Starzejące się społeczeństwo,
- Wykluczenie komunikacyjne gminy, szczególnie terenów wiejskich,
- Wstrzymanie realizacji budżetu obywatelskiego,
- Brak poparcia dla działań władz gminy,
- Globalny kryzys gospodarczy i geopolityczny (wojna w Ukrainie),
- Obciążenie gmin dodatkowymi zadaniami bez gwarancji ich dostatecznego finansowania,
- Zmiany klimatyczne.

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY LUBNIEWICE

Plan Rozwoju Strategicznego Gminy Lubniewice na lata 2021-2027 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie tworzenia i realizacji strategii istotne jest również określenie misji i wizji.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom gminy i jego mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania:

Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?

Wizja to obraz gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanego planu rozwoju strategicznego. Ukazuje gminę Lubniewice, w perspektywie strategicznej – do 2027 roku, zmienione poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów. Grafika zamieszczona poniżej wskazuje na wartości, z jakimi mieszkańcy chcieliby, aby Gmina była utożsamiana w 2027r.

II.1. WIZJA I MISJA

Na bazie przeprowadzonej diagnozy oraz badania ankietowego mieszkańców określono następującą misję i wizję gminy Lubniewice:

Wartości jakimi kierować się będzie
Gmina Lubniewice do roku 2027

Cel do jakiego będzie dążyć
Gmina Lubniewice w perspektywie roku
2027

Tworzenie atrakcyjnych warunków do rozwoju turystyki opartej na czystym środowisku, na zrównoważonym podejściu, zapewnienie dobrych warunków do zamieszkania, podniesienie poziomu życia mieszkańcom, zapewnienie wysokiej jakości usług dla mieszkańców i nowoczesnej infrastruktury,

Gmina Lubniewice - to znaczący ośrodek turystyczny na mapie województwa, z bogatą ofertą kulturalno-turystyczną, innowacyjną infrastrukturą, rozpoznawalną marką na obszarze ponadlokalnym, przyciągająca turystów regionalnych, krajowych i zagranicznych, w której dobrze się mieszka i wypoczywa.

Najważniejszą wartością dla rozwoju Lubniewic jest stworzenie atrakcyjnej bazy turystycznej, dbałość o środowisko oraz przestrzeni do zamieszkania, zwłaszcza dla osób, które chcą uwolnić się od wielkomiejskiego zgiełku oraz spędzać czas wolny blisko natury.

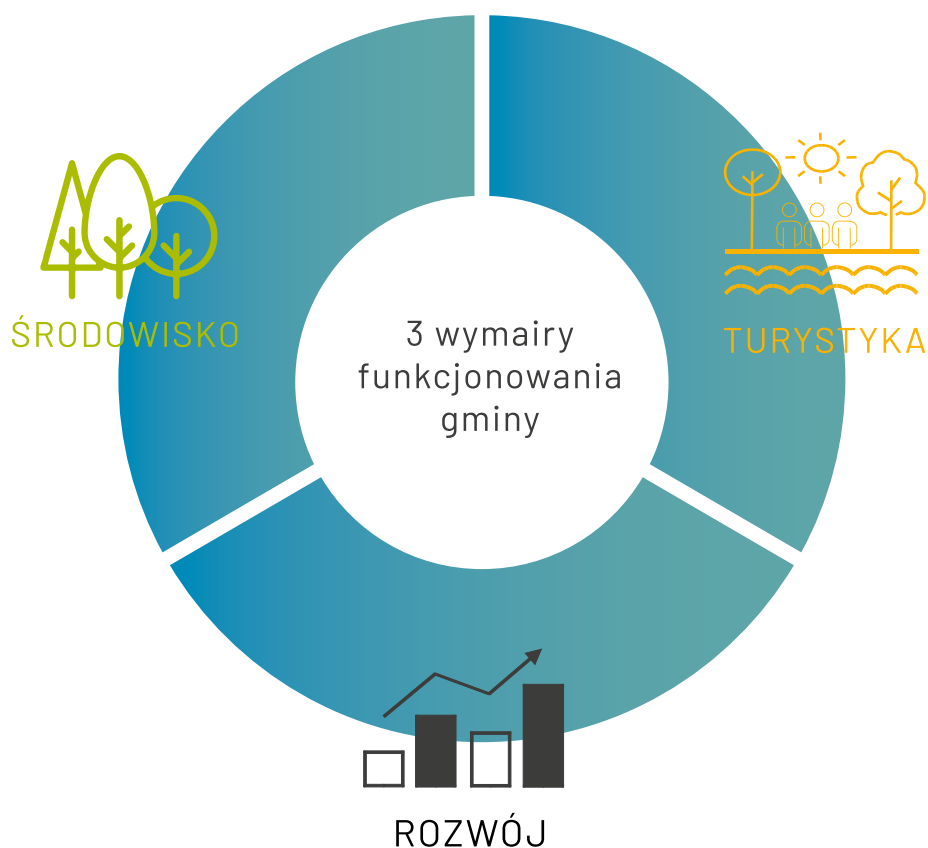
Od strony pozytywnej wizja będzie osiągnięta poprzez wspieranie oddolnych aktywności sprzyjających integrowaniu ze sobą mieszkańców, rozwój obszarów rekreacyjnych i turystycznych (rozbudowa infrastruktury rowerowej, sportowej, parków, placów zabaw), poprawę bezpieczeństwa i wspieranie inwestycji związanych z ograniczaniem zanieczyszczeń powietrza. Ważnym elementem do osiągnięcia celu jest integracja społeczna mieszkańców. Kapitał społeczny to przede wszystkim więzi międzyludzkie, stopień zaufania między nimi, a także umiejętność i chęć współdziałania. Integracja mieszkańców przyczynia się do ograniczenia patologii, znieczulicy i wykluczenia społecznego.

Od strony negatywnej realizacja określonej wizji i misji wiązać się będzie z ograniczaniem tzw. rozlewającej się zabudowy jednorodzinnej – powstającej w obszarach niezabudowanych i nieuzbrojonych w instalacje sieciowe – gaz i kanalizację. W zakresie porządku urbanistycznego należy dążyć do zagęszczania istniejącej zabudowy, poprawy jakości i standardu dróg oraz zapewnienia ochrony środowiska. Ważnym elementem rozwoju będzie wykorzystanie środków płynących z Funduszy Unijnych na rozwój nowych obszarów aktywności turystycznej, gospodarczej i innowacyjnej infrastruktury. Uszczegółowieniem nakreślonej wizji i misji są cele strategiczne.

II.2. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU

Opracowanie i realizacja planu rozwoju strategicznego gminy wymaga uwzględnienia nie tylko ustawowych zadań jednostki samorządu terytorialnego, ale też zróżnicowanych oczekiwań, potrzeb i aspiracji przedstawicieli lokalnej społeczności.

Dlatego cele strategiczne prezentujemy z uwzględnieniem ich wpływu na trzy fundamentalne dla lokalnej społeczności wymiary: **rozwój**, **turystyka** i **środowisko**.

Każdy cel strategiczny w określonym stopniu wpisuje się w każdy z tych wymiarów. Poszczególne cele strategiczne osiągniemy realizując odpowiednie inicjatywy strategiczne, które zawierają zestawy konkretnych działań do wykonania.

Cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań dla gminy Lubniewice, wyznaczono 3 cele strategiczne.

Cel strategiczny 1 Lepsza jakość życia mieszkańców i poprawa oferty usług publicznych dla mieszkańców,

Cel strategiczny 2 Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej gminy,

Cel strategiczny 3 Ochrona środowiska naturalnego i dostosowanie do zmian klimatycznych.

Cele strategiczne odwzorowują obszary rozwojowe w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają.

Tabela 2. Cele Planu Rozwoju Strategicznego gminy Lubniewice na lata 2021-2027

CELE STRATEGICZNE		
Cel 1: Lepsza jakość życia mieszkańców i poprawa oferty usług publicznych dla mieszkańców	Cel 2: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej gminy	Cel 3: Ochrona środowiska naturalnego i dostosowanie do zmian klimatycznych

CELE OPERACYJNE		
1.1 Rozwój infrastruktury i usług publicznych	2.1 Lepsza jakość i różnorodność oferty turystycznej	3.1 Ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz zwiększenie efektywności energetycznej na terenie gminy
1.2 Rozwój infrastruktury technicznej i teleinformatycznej na terenie gminy	2.2 Rozwój nowoczesnej i atrakcyjnej infrastruktury turystycznej	3.2 Poprawa stanu infrastruktury technicznej: wodno – kanalizacyjnej
1.3 Rozwój mieszkalnictwa na terenie gminy	2.3 Poprawa stanu technicznego zabytków oraz rewitalizacja przestrzeni na rzecz rozwoju turystyki i kultury	3.3 Przystosowanie do zmian klimatycznych i zapobieganiu ryzyku
1.4 Rozwój lokalnego kapitału społecznego	2.4 Budowa lokalnej marki i wizerunku gminy oraz wzrost rozpoznawalności gminy w regionie oraz w wymiarze ponadregionalnym	

II.3. PLAN DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH

Tabela 3. Plan działania

Cel Operacyjny	Kierunki Działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik/sposób oceny	Spodziewany trend/zmiana
Cel strategiczny I – Lepsza jakość życia mieszkańców i poprawa oferty usług publicznych dla mieszkańców				
1.1. Rozwój infrastruktury i usług publicznych.	– Poprawa jakości i dostępności do usług opieki zdrowotnej i profilaktyki, – Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczo-wychowawczych (budowa/stworzenie żłobka), – Wysoka jakość edukacji i infrastruktury edukacyjnej/ Optymalizacja bazy oświatowej na rzecz wysokiej jakości edukacji, – Adaptacja gminnych obiektów i nadanie im nowych funkcji, – Poprawa dostępności i jakości w zakresie transportu publicznego/ zmniejszenie wykluczenia transportowego na terenie gminy (obszar wiejski gminy),	Poprawa jakości i dostępności usług publicznych.	Ocena jakościowa na podstawie ankiet dla mieszkańców oraz wywiadów z władzami gminy.	Wzrost jakości życia w gminie/ wzrost jakości i dostępności usług publicznych

1.2. Rozwój infrastruktury technicznej i teleinformatycznej na terenie gminy.	– Modernizacja i rozbudowa sieci gazowej na terenie gminy, – Rozwój e-usług dla mieszkańców, – Zwiększenie dostępu do infrastruktury teleinformatycznego – szerokopasmowy Internet, – Likwidacja białych plam sieci komórkowej, – Budowa i modernizacja dróg lokalnych wraz z montażem energooszczędnego oświetlenia ulicznego, – Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy, – Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie gminy.	Poprawa jakości i dostępności infrastruktury technicznej i teleinformatycznej na terenie gminy.	Odsetek osób korzystających z sieci gazowej, wod-kan, szerokopasmowej na terenie gminy (dane na podstawie GUS oraz danych gromadzonych przez UM w Lubniewicach).	
1.3. Rozwój mieszkalnictwa na terenie gminy.	– Poprawa dostępności do mieszkań/uzbrojonych terenów pod budownictwo mieszkaniowe, – Poprawa warunków do osiedlenia się nowych mieszkańców,			

1.4. Rozwój lokalnego kapitału społecznego.	– Aktywna polityka senioralna, – Wsparcie dla aktywności społecznej mieszkańców, – Integracja społeczna migrantów / uchodźców,			
Planowane/przykładowe projekty/ przedsięwzięcia w ramach celu: Planowany termin realizacji: 2022-2027	• Budowa ścieżki rowerowej Lubniewice-Jarnatów, • Budowa ścieżki rowerowej Lubniewice-Glisno, • Adaptacja istniejącego obiektu gminnego na nową siedzibę Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Lubniewice, • Rozbudowa Samorządowego Przedszkola w Lubniewicach, • Stworzenie gminnego żłobka/klubu dziecięcego dla dzieci do lat 3, • Budowa nowej infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem na os. Leśnym w Lubniewicach.			
Cel strategiczny II – Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej gminy				
2.1. Lepsza jakość i różnorodność oferty turystycznej.	– Działania na rzecz powołania/uruchomienia uzdrowiska bazującego na zasobach przyrodniczych/naturalnych gminy, – Modernizacja i wytyczenie nowych szlaków turystycznych/piesznych/rowerowych/konnych, itp., – Dostosowanie oferty turystycznej i kulturalnej dla turystów ponadregionalnych i zagranicznych,	Zwiększona rozpoznawalność i atrakcyjność turystyczna gminy. Zwiększenie ruchu turystycznego, również poza sezonem,	Odsetek turystów odwiedzających gminę w stosunku do liczby mieszkańców gminy (dane na podstawie GUS oraz danych gromadzonych przez UM w Lubniewicach).	Wzrost/lepsza jakość oferty turystycznej

	– Wdrożenie i promocja nowych produktów turystycznych,			
2.2. Rozwój nowoczesnej i atrakcyjnej infrastruktury turystycznej.	– Rewitalizacja przestrzeni publicznej w tym rewitalizacja parków i terenów zielonych, – Poprawa dostępu do obiektów turystycznych i szlaków, jezior, plaży miejskich, – Modernizacja i rozbudowa oraz poprawa dostępności infrastruktury turystycznej (parkingi, trakty pieszo-rowerowe, miejsca wypoczynku, toalety publiczne, promenady, oświetlenie energooszczędne itd.)	Wzrost liczby osób korzystających z oferty turystycznej, Wzrost liczby podmiotów gospodarczych działających w branżach związanych z turystyką i czasem wolnym,	Liczba projektów/ przedsięwzięć wspólnie zrealizowanych przez gminy działające w sformalizowanym partnerstwie /Ocena jakościowa na podstawie rozmów/wywiadów z władzami gminy.	
2.3. Poprawa stanu technicznego zabytków oraz rewitalizacja przestrzeni na rzecz rozwoju turystyki i kultury.	– Modernizacja zabytków kultury i obszarów urbanistycznych objętych ochroną konserwatorską, – Zwiększenie estetyki i funkcjonalności/ przyjazności przestrzeni publicznej.	Poprawa zdolności instytucjonalnych gminy oraz nawiązanie stałej współpracy ponadlokalnej w wielu obszarach, w tym w obszarze turystyki.		

2.4. Budowa lokalnej marki i wizerunku gminy oraz wzrost rozpoznawalności gminy w regionie oraz w wymiarze ponadregionalnym.	• Stworzenie zasobu Ambasadorów gminy Lubniewice, • Opracowanie i wdrożenie księgi wizualizacji marki, • Wsparcie dla budowania ponadlokalnych partnerstw opartych na wspólnych zasobach.			
Planowane/przykładowe projekty/przedsięwzięcia w ramach celu: Planowany termin realizacji: 2022-2027	• Rewitalizacja Promenady nad jeziorem Lubiąż, • Rewitalizacja przestrzeni rynku w m. Lubniewice, • Rewitalizacja Parku Europejskiego.			
Cel strategiczny III – Ochrona środowiska naturalnego i dostosowanie do zmian klimatycznych				
3.1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz zwiększenie efektywności energetycznej na terenie gminy.	– Wsparcie finansowe dla mieszkańców w zakresie ekologicznych rozwiązań (zagospodarowanie wody deszczowej, odnawialne źródła energii, wymiany źródeł ciepła, inne). – Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy,	Poprawa jakości środowiska naturalnego/Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych na terenie gminy. Pro-ekologiczna i włączające mieszkańców polityka gminy na rzecz ochrony środowiska naturalnego,	Dane nt. stanu środowiska pochodzące z rocznych ocen stanu środowiska w województwie lubuskim	Spadek (emisja zanieczyszczenia, CO2)

3.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej: wodno-kanalizacyjnej.	– Modernizacja/budowa sieci wodno-kanalizacyjnej, – Modernizacja i budowa stacji uzdatniania wody wraz z infrastruktura, – Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.	Lepsza jakość życia dzięki dostępowi do sprawnej infrastruktury technicznej.		Poprawa i/lub zachowanie dobrego stanu środowiska naturalnego
3.3. Przystosowanie do zmian klimatycznych i zapobieganie ryzyku.	– Programy i przedsięwzięcia ekologiczne dla mieszkańców i turystów, – Wsparcie dla Ochotniczych Stacji Pożarnych w Gminie, – Retencjonowanie wód opadowych, – Wykorzystanie wód opadowych do nawadniania terenów zielonych, – Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury na terenie gminy.	Skuteczne przygotowanie gminy do zmian klimatycznych. Rozwój odnawialnych źródeł energii. Zmniejszenie emisji CO₂. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.		wzrost
Planowany termin realizacji: 2022-2027	• Budowa nowej stacji uzdatniania wody wraz z uzbrojeniem na os. Świerczów • Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy			

II.4. ANALIZA NADRZĘDNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Spójność celów zapisanych w Planie z celami w dokumentach o charakterze strategicznym o randze krajowej i regionalnej ma istotne znaczenie, ponieważ pozwoli korzystać z efektów synergii wynikającej z uczestnictwa w programowaniu i realizacji zamierzeń w kooperacji z otoczeniem.

W ramach analizy zbieżności celów analizie poddano następujące dokumenty:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku) – dokument obejmujący plan gospodarczy dla Polski do 2020 roku z perspektywą do 2030 roku,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 – podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa,
- Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 – stanowiąca najważniejsze narzędzie kreowania polityki rozwoju społeczno-gospodarczego województwa lubuskiego.

Analizę spójności przeprowadzono szczegółowo w Tabeli poniżej.

Tabela 4. Zgodność z celami innych dokumentów strategicznych

Lp.	Plan Rozwoju Strategicznego Gminy Lubniewice na lata 2021-2027	SOR 2020 (2030)	KSRR 2030	SRWL 2030
1.	Cel strategiczny 1. Lepsza jakość życia mieszkańców i poprawa oferty usług publicznych dla mieszkańców. CO 1.1 Rozwój infrastruktury i usług publicznych. CO 1.2 Rozwój infrastruktury technicznej i teleinformatycznej na terenie gminy. CO 1.3 Rozwój mieszkalnictwa na terenie gminy. CO 1.4 Rozwój lokalnego kapitału społecznego.	Cel II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony Obszar: Spójność społeczna.	Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych. Cel 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego. Cel szczegółowy 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. Cel 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych. Cel 3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.	Cel strategiczny 2 Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi. Cele operacyjne: 2.1 Wzrost dostępności i efektywności kształcenia oraz wychowania przedszkolnego i opieki nad najmłodszymi dziećmi. 2.2 Promocja włączenia społeczno-zawodowego oraz kompleksowe wsparcie seniorów. 2.3 Wysoka jakość i dostępność usług medycznych oraz upowszechnianie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia.

				Cel strategiczny 3 Integracja przestrzenna regionu. Cele operacyjne: 3.1 Modernizacja oraz rozwój infrastruktury, 3.2 Wzmocnienie dostępności infrastruktury teleinformatycznej, 3.7 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, Cel strategiczny 4 Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę. Cel operacyjny 4.5 Rozwój e-usług i kompetencji cyfrowych społeczeństwa.
--	--	--	--	---

2.	Cel strategiczny 2 Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej gminy. Cele operacyjne: 2.1 Lepsza jakość i różnorodność oferty turystycznej. CO 2.2. Rozwój nowoczesnej i atrakcyjnej infrastruktury turystycznej. CO 2.3 Poprawa stanu technicznego zabytków oraz rewitalizacja przestrzeni na rzecz rozwoju turystyki i kultury. CO 2.4 Budowa lokalnej marki i wizerunku gminy oraz wzrost rozpoznawalności gminy w regionie oraz w wymiarze ponadregionalnym.	Cel II. Cel II Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony Obszar: Spójność społeczna Rozwój zrównoważony terytorialnie.	Cel szczegółowy 2 Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych. Cel 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym.	Cel strategiczny 1 Inteligentna, zielona gospodarka regionalna. Cele operacyjne: 1.6 Rozwój potencjału turystycznego. 1.7 Konkurencyjne i ekologiczne rolnictwo. Cel strategiczny 2 Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi. Cele operacyjne: 2.4 Zapewnienie bogatej oferty kulturalnej oraz ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego, 2.5 Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, a także upowszechnianie i promocja sportu,
----	---	---	--	--

				2.6 Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i poczucia tożsamości regionalnej. Cel strategiczny 4 Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę, Cele operacyjne: 4.1 Efektywna współpraca międzyregionalna i transgraniczna. 4.2 Atrakcyjny wizerunek i rozpoznawalna marka województwa.
3.	Cel strategiczny 3 Ochrona środowiska naturalnego i dostosowanie do zmian klimatycznych Cele operacyjne:	Cel II Cel II Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony Obszar: Spójność społeczna Rozwój zrównoważony terytorialnie.	Cel szczegółowy 1 – Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.	Cel strategiczny 1 Inteligentna, zielona gospodarka regionalna,

	CO 3.1 Ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz zwiększenie efektywności energetycznej na terenie gminy. CO 3.2 Poprawa stanu infrastruktury technicznej: wodno-kanalizacyjnej. CO 3.3 Przystosowanie do zmian klimatycznych i zapobieganie ryzyku.			Cel operacyjny 1.2 Rozwój zielonej gospodarki, w tym energetyki przyjaznej środowisku, Cel strategiczny 3 Integracja przestrzenna regionu, Cel operacyjny 3.4 Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu.
--	---	--	--	--

Źródło: opracowanie własne

II.5. SYSTEM REALIZACJI PLANU

Zgodnie z zasadą współpracy i partnerstwa, zawarte w Planie Rozwoju Strategicznego gminy Lubniewice na lata 2021-2027 cele strategiczne i operacyjne oraz realizujące je kierunki działań, stanowią obszar wielostronnej współpracy – samorządu gminnego, administracji publicznej, instytucji, firm, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców – działających na rzecz rozwoju gminy.

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie dokumentu jest Burmistrz. Plan będzie realizowany bezpośrednio przez Urząd Miasta w Lubniewicach, poprzez poszczególne jej stanowiska/referaty – zgodnie z ich kompetencjami oraz przez jednostki organizacyjne gminy, w zależności od przypisanych im zadań czy inwestycji.

Do realizacji Planu w sposób pośredni, we współpracy poprzez działanie wspierające i koordynujące realizację zaangażowane będą również gminne organizacje pozarządowe, ale także przedsiębiorcy oraz mieszkańcy.

Bieżąca koordynacja realizacji dokumentu będzie podlegała Sekretarzowi Gminy. Sekretarz Gminy jest wspierany operacyjnie przez Stanowisko ds. Promocji, Oświaty i Kultury (PG). Zbiera informacje od pozostałych Stanowisk/referatów oraz jednostek podległych. Monitorowanie realizacji Planu prowadzone jest na bieżąco, a sprawozdanie podsumowujące każdy rok wdrażania jest częścią Raportu o Stanie Gminy i razem z nim jest prezentowane.

Za realizację poszczególnych przedsięwzięć będą odpowiadać odpowiednie Stanowiska w UM/referaty (zgodnie z przypisanymi właściwościami i kompetencjami) lub jednostki podległe.

MONITOROWANIE I EWALUACJA PLANU

Skutecznej realizacji Planu służyć będzie system monitorowania realizacji celów, zarówno strategicznych i operacyjnych. Będzie on narzędziem zarządzania umożliwiającym efektywne planowanie, alokację środków, okresową ocenę realizacji dokumentu.

Monitoring dotyczy dwóch obszarów: finansowego i rzeczowego. Ten pierwszy zweryfikuje płynność, terminowość i prawidłowy rozkład wydatkowania środków finansowych, ten drugi sprawdzi, w jakim stopniu realizowane są cele produktu i rezultatu.

Podstawowym celem funkcjonowania systemu monitoringu będzie gromadzenie i przetwarzanie informacji o procesach zachodzących na terenie gminy oraz ocena stopnia w jakim osiągane są zaplanowane cele

Jednostką odpowiedzialną za koordynację procesu monitorowania jest Sekretarz Gminy. Jego zadaniem będzie opracowanie Sprawozdań z realizacji Planu, za pośrednictwem Stanowiska ds. Promocji, Oświaty i Kultury (PG).

Burmistrz, odpowiedzialny za realizację przyjętych celów, będzie przedstawiał Radzie Miejskiej raz do roku Raport o stanie Gminy Lubniewice, zawierający podsumowanie działań w zakresie realizacji Planu w poprzednim roku.

Instrumenty monitoringu, takie jak raporty i wskaźniki monitoringu, będą opisywać stan realizacji Planu. Dobór wskaźników produktu i rezultatu, mierzalnych i dostępnych w statystyce publicznej i wewnętrznym systemie sprawozdawczości Urzędu Miejskiego umożliwi skuteczne monitorowanie procesu wdrażania Planu:

- wskaźniki produktu – bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia mierzone konkretnymi wielkościami ,
- wskaźniki rezultatu – bezpośredni wpływ zrealizowanego produktu na otoczenie społeczno-gospodarcze uzyskany po zakończeniu projektu/przedsięwzięcia.

Ważnym warunkiem prawidłowego działania systemu monitoringu jest partycypacja jego interesariuszy odbywająca się między innymi poprzez stałą współpracę referatów i stanowisk Urzędu Miejskiego realizujących zapisy Planu, z instytucjami właściwymi dla danego obszaru lub jednostkami organizacyjnymi gminy, a także instytucjami zajmującymi się gromadzeniem lub przetwarzaniem danych, jednostkami administracji publicznej, oraz organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki produktu dla Planu zostały wskazane w Tabeli 5. Nie stanowią one jednak katalogu zamkniętego i mogą być uzupełniane, w celu zobrazowania efektów realizacji Planu i jego oddziaływania w gminie. Oczekiwane rezultaty podejmowanych działań w ramach niniejszego Planu zostały opisane w Tabeli 3.

Aktualizacja Planu Rozwoju Strategicznego Gminy Lubniewice na lata 2021-2027

Plan podlega okresowej aktualizacji, w zależności od wyników prowadzonego monitoringu, wyników ewaluacji czy zmian w przestrzeni społeczno-gospodarczej. Stały proces monitorowania oraz okresowa ewaluacja będą okazją i przyczynkiem do przeglądu dokumentu oraz decyzji o dokonaniu aktualizacji. Decyzję o aktualizacji dokumentu podejmuje Burmistrz. Koordynator realizacji Planu, czyli Sekretarz Gminy, wnioskuję o jej przeprowadzenie, wskazując jednocześnie na zakres i uzasadnienie zmian. Aktualizacja dokumentu jest przeprowadzana nie częściej niż raz do roku.

Wszystkie wprowadzone do dokumentu zmiany w wyniku aktualizacji, wymagają zaakceptowania ich przez Radę Miejską.

EWALUACJA

Ewaluacja Planu Rozwoju Strategicznego Gminy Lubniewice będzie miała charakter ciągły, a jej podstawą są raporty z monitorowania. Dzięki nim Koordynator może śledzić postępy, zarówno rzeczowe jak i finansowe, realizacji poszczególnych działań czy przedsięwzięć.

Ewaluacja pozwoli dokonać oceny założeń i efektów wdrażania Planu i tym samym dostarczy Urzędowi Miejskiemu rzetelnych i przydatnych informacji wykorzystywanych w procesie decyzyjnym związanym z planowaniem strategicznym, zamierzeniami czy celami. Jej celem jest oszacowanie (w odniesieniu do wybranych kryteriów) jakości i wartości procesu oraz efektów wdrażania Planu Rozwoju Strategicznego.

Przeprowadzana jest ona raz na dwa lata oraz na zakończenie realizacji Planu Rozwoju Strategicznego. Każdy cykl dwuletni jest oceniany w ramach ewaluacji do końca pierwszego kwartału roku następującego po kolejnym cyklu 2 lat. Ewaluacja na zakończenie realizacji Planu zostanie przeprowadzona do końca drugiego kwartału po zakończeniu obowiązywania i realizacji Planu.

KRYTERIA EWALUACJI:

- **trwałość:** Czy efekty podejmowanych działań są trwałe, długofalowe?
- **trafność:** Czy cele odpowiadają potrzebom? Czy mieszkańcy znają i utożsamiają się z Planem? Czy struktura logiczna interwencji jest poprawna?
- **efektywność:** Czy cele osiągnięto najniższym możliwym kosztem? Czy lepiej osiągnięto by cele interwencji publicznej innymi metodami i narzędziami?
- **skuteczność:** Czy to, co osiągnięto jest tym, co planowano?
- **użyteczność/oddziaływanie:** Czy Plan spełnił oczekiwania adresatów? Czy efekty Planu są korzystne dla różnych grup odbiorców?

Ewaluacja ma charakter wewnętrzny i jest prowadzona w oparciu o dokumenty dot. realizacji Planu, raporty o stanie gminy i inne dokumenty wykonawcze, dane statystyczne, wskaźniki ujęte w Planie Rozwoju Strategicznego przez wyznaczonych pracowników Urzędu Miejskiego. W trakcie ewaluacji dopuszcza się również wykorzystanie narzędzi badawczych, takich jak ankiety czy wywiady. Raporty z ewaluacji podlegają akceptacji Burmistrza oraz prezentowane są Radzie Miejskiej oraz podawane są do opinii publicznej. Mogą stać się również elementem włączenia mieszkańców do dyskusji o sprawach ważnych i priorytetowych dla gminy. Upowszechnienie wyników ewaluacji jest istotnym elementem całego procesu ewaluacji. Udostępnienie raportów ewaluacyjnych będzie miało kilka form: publikacja w oficjalnym serwisie www gminy Lubniewice, w mediach społecznościowych, w wersji papierowej, w formie prezentacji wyników zamieszczonej na stronie www.

Tabela 5. Wskaźniki produktu

Cel	Kierunek działania	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Źródło danych
Cel strategiczny I				
Cel operacyjny 1.1				
1.1. Rozwój in- frastruktury i usług spo- łecznych	Poprawa jakości i dostępności do usług opieki zdrowotnej i profilaktyki,	– liczba miejsc opieki zdrowotnej z dostępem do usług specjalistycznej opieki medycznej	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach
	Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczo-wychowawczych (budowa/stworzenie żłobka),	– liczba nowych miejsc wychowania przedszkolnego na terenie gminy – liczba miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 lat	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach
	Adaptacja gminnych obiektów i nadanie im nowych funkcji (nowa siedziba Biblioteki Gminnej),	– liczba zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach
	Wysoka jakość edukacji i infrastruktury edukacyjnej/ Optymalizacja bazy oświatowej na rzecz wysokiej jakości edukacji,	– liczba zmodernizowanych budynków edukacyjnych	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach
	Poprawa dostępności i jakości w zakresie transportu publicznego/zmniejszenie wykluczenia transportowego na terenie gminy (obszar wiejski gminy).	– liczba kursów w ramach komunikacji publicznej, – liczba miejscowości obsługiwanych przez komunikację publiczną	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach

Cel operacyjny 1.2				
1.2. Rozwój in- frastruktury technicznej i teleinfor- matycznej na terenie gminy	Modernizacja i rozbudowa sieci gazowej na terenie gminy,	– liczba użytkowników sieci gazowej na terenie gminy	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach
	Rozwój e-usług dla mieszkańców,	– liczba usług publicznych dla mieszkańców dostępnych w formie elektronicznej	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach
	Zwiększenie dostępu do infrastruktury teleinformatycznego – szerokopasmowy Internet,	– liczba użytkowników sieci szerokopasmowego internetu na terenie gminy	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach
	Likwidacja białych plam sieci komórkowej,			Urząd Miejski w Lubniewicach
	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie gminy,	– liczba wypadków drogowych z udziałem pieszych	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach Komenda Miejska Policji
	Budowa i modernizacja dróg lokalnych wraz z montażem energooszczędnego oświetlenia ulicznego,	– długość nowo wybudowanych i/lub zmodernizowanych dróg gminnych udział opraw LED w ogólnej liczbie opraw oświetlenia ulicznego	km %	Urząd Miejski w Lubniewicach
	Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy.	– długość wybudowanych i/lub zmodernizowanych ścieżek rowerowych	km	Urząd Miejski w Lubniewicach/ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Cel operacyjny 1.3				
1.3. Rozwój mieszkalnictwa na terenie gminy	Poprawa dostępności do mieszkań/uzbrojonych terenów pod budownictwo mieszkaniowe,	– liczba i powierzchnia mieszkań w zasobach komunalnych	szt/ha	Urząd Miejski w Lubniewicach/ Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubniewicach
	Poprawa warunków do osiedlenia się nowych mieszkańców.	– powierzchnia uzbrojonych terenów z przeznaczeniem na zabudowę mieszkaniową	szt/ha	Urząd Miejski w Lubniewicach/ Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubniewicach
Cel operacyjny 1.4				
1.4. Rozwój lokalnego kapitału społecznego	Aktywna polityka senioralna,	– liczba podjętych i inicjatyw z zakresu wsparcia społecznego seniorów	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach/GOPS/GOK „Pod Morwą” w Lubniewicach/ Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Lubniewice
	Wsparcie dla aktywności społecznej mieszkańców,	– liczba miejsc integracji społecznej dla uchodźców/migrantów	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach/GOPS/ GOK „Pod Morwą” w Lubniewicach/ Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Lubniewice

	Integracja społeczna migrantów/uchodźców.	– liczba osób objętych działaniami z zakresu integracji	osoby	Urząd Miejski w Lubniewicach/GOPS/ GOK „Pod Morwą” w Lubniewicach/ Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Lubniewice
Cel strategiczny II				
Cel operacyjny 2.1				
2.1. Lepsza jakość i różnorodność oferty turystycznej	Działania na rzecz powołania/uruchomienia uzdrowiska bazującego na zasobach przyrodniczych/naturalnych gminy,	– liczba uruchomionych uzdrowisk	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach
	Modernizacja i wytyczenie nowych szlaków turystycznych/piesznych/rowerowych/konnych, itp.,	– liczba nowych/zmodernizowanych szlaków turystycznych/piesznych/rowerowych/konnych, itp.	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach
	Dostosowanie oferty turystycznej i kulturalnej dla turystów ponadregionalnych i zagranicznych,	– liczba wydarzeń kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych na terenie gminy – liczba kampanii promujących ofertę turystyczną gminy w ujęciu regionalnym i ponadregionalnym	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach/ Gminny Ośrodek Kultury „Pod Morwą” w Lubniewicach/ Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Lubniewice
	Wdrożenie i promocja nowych produktów turystycznych.	– liczba nowych produktów turystycznych	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach

Cel operacyjny 2.2				
2.2. Rozwój nowoczesnej i atrakcyjnej infrastruktury turystycznej	Rewitalizacja przestrzeni publicznej w tym rewitalizacja parków i terenów zielonych,	– powierzchnia zrewitalizowanej przestrzeni publicznej	ha	Urząd Miejski w Lubniewicach/ Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubniewicach
	Poprawa dostępu do obiektów turystycznych i szlaków, jezior, plaży miejskich,	– liczba zmodernizowanych lub wybudowanych miejsc zorganizowanego wypoczynku – liczba punktów gastronomicznych – liczba miejsc noclegowych	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach/ GUS
	Modernizacja i rozbudowa oraz poprawa dostępności infrastruktury turystycznej (parkingi, trakty pieszo-rowerowe, miejsca wypoczynku, toalety publiczne, promenady, oświetlenie energooszczędne itd.).	– liczba nowej i zmodernizowanej infrastruktury turystycznej – liczba tras i szlaków turystycznych – liczba miejsc parkingowych	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach/ Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubniewicach
	Cel operacyjny 2.3			
2.3. Poprawa stanu technicznego zabytków oraz rewitalizacja przestrzeni na rzecz rozwoju turystyki i kultury	Modernizacja zabytków kultury i obszarów urbanistycznych objętych ochroną konserwatorską,	– liczba odnowionych/zrewitalizowanych zabytków na terenie gminy	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach

	Zwiększenie estetyki i funkcjonalności/przyjazności przestrzeni publicznej.	– liczba wspartych przestrzeni i miejsc czasu wolnego, wykorzystujących potencjał przyrodniczy i dziedzictwo kulturowe	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach
Cel operacyjny 2.4				
2.4. Budowa lokalnej marki i wizerunku gminy oraz wzrost rozpoznawalności gminy w regionie oraz w wymiarze ponadregionalnym	Stworzenie zasobu Ambasadorów gminy Lubniewice,	– liczba osób zaproszonych do współpracy jako Ambasadorzy gminy Lubniewice	osoba	Urząd Miejski w Lubniewicach
	Opracowanie i wdrożenie księgi wizualizacji marki,	– system wizualizacji marki gminy Lubniewice oraz strategia promocji i komunikacji	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach
	Wsparcie dla budowania ponadlokalnych partnerstw opartych na wspólnych zasobach.	– liczba zawiązanych partnerstw ponadlokalnych na rzecz rozwoju turystyki liczba wspólnie zrealizowanych przedsięwzięć w ramach nawiązanych partnerstw ponadlokalnych	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach
Cel strategiczny III				
Cel operacyjny 3.1				
3.1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń -	Wsparcie finansowe dla mieszkańców w zakresie ekologicznych rozwiązań (zagospodarowanie wody deszczowej, odnawialne źródła energii, wymiany źródeł ciepła, inne),	– liczba uruchomionych w gminie programów na rzecz ochrony środowiska naturalnego skierowanych do mieszkańców	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach

oraz zwiększenie efektywności energetycznej na terenie gminy	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy.	– liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach
Cel operacyjny 3.2				
3.2. Poprawa stanu infrastruktury technicznej: wodno-kanalizacyjnej	Modernizacja/budowa sieci wodno-kanalizacyjnej,	– długość rozbudowanej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy	km	Urząd Miejski w Lubniewicach/ Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubniewicach/GUS
	Modernizacja i budowa stacji uzdatniania wody wraz z infrastrukturą,	– liczba nowych/zmodernizowanych stacji uzdatniania wody	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach/ Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubniewicach
	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.	– liczba nowych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach/ Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubniewicach
Cel operacyjny 3.3				
3.3. Przystosowanie do zmian klimatycznych i zapobieganie ryzyku	Programy i przedsięwzięcia ekologiczne dla mieszkańców i turystów,	– liczba programów/inicjatyw ekologicznych skierowanych do mieszkańców i turystów	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach

	Wsparcie dla Ochotniczych Staży Pożarnych w Gminie,	– liczba wyposażonych w specjalistyczny sprzęt jednostek OSP na terenie gminy	szt.	OSP w Lubniewicach
	Retencjonowanie wód opadowych,	– liczba wspartych/ zrealizowanych zadań z zakresu zwiększania zdolności retencyjnych	szt.	Urząd Miejski w Lubniewicach/ Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubniewicach
	Wykorzystanie wód opadowych do nawadniania terenów zielonych,	– powierzchnia terenów zielonych nawadnianych wodami opadowymi	ha	Urząd Miejski w Lubniewicach/ Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubniewicach
	Rozwój błękitno- zielonej infrastruktury na terenie gminy.	– powierzchnia nowych i utrzymanych terenów zielonych na terenie gminy	ha	Urząd Miejski w Lubniewicach/ Zakład Gospodarki Komunalnej w Lubniewicach

Źródło: opracowanie własne

II.6. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Wielostronna i partnerska współpraca w zakresie wdrażania dokumentu przekłada się też na szeroki wachlarz możliwych źródeł finansowania planowanych przedsięwzięć. Szansą dla pełnej realizacji wyznaczonych przez nią kierunków działania są zewnętrzne źródła finansowania, przede wszystkim środki krajowe (pochodzące z budżetu państwa w zakresie rządowych programów) i pochodzące z programów Unii Europejskiej (programu regionalnego dla województwa lubuskiego czy programów o wymiarze i zasięgu krajowym), a także z innych międzynarodowych instytucji.

Gmina Lubniewice planuje aktywnie pozyskiwać środki na realizację projektów/przedsięwzięć przyczyniających się do poprawy jakości życia mieszkańców i rozwoju gminy w różnych wymiarach, środowiskowym, gospodarczym, turystycznym czy społecznym.

Aktywność władz gminy i wszystkich interesariuszy zaangażowanych w realizację procesów rozwojowych czy w pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych może stanowić niezwykle istotny czynnik decydujący o osiągnięciu zaplanowanych celów. Nie mniej istotne pozostają także środki pochodzące ze źródeł prywatnych wydatkowane przez współdziałające z gminą przedsiębiorstwa w ramach wspólnie realizowanych inicjatyw. Wymienione poniżej źródła finansowania nie stanowią zamkniętego katalogu.

Do najważniejszych potencjalnych źródeł finansowania należą:

- środki z budżetu Unii Europejskiej (w tym Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Społeczny +),
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania (np. w ramach programów rządowych),
- środki budżetu samorządu województwa/powiatu – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- środki własne z budżetu gminy,
- inne środki publiczne, np. fundusze celowe,
- środki prywatne, np. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, mieszkańców gminy.

II.7. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W RAMACH PLANU ROZWOJU STRATEGICZNEGO GMINY LUBNIEWICE NA LATA 2021-2027

Udział mieszkańców, ale także przedstawicieli innych sektorów, tj. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, administracji, jest niezwykle istotnym elementem przygotowania, realizacji oraz oceny dokumentów o charakterze strategicznym. Wkład wszystkich stron dialogu i zaangażowania sprzyja synergii działań, wpływa na ich powodzenie, zapewnia również legitymizację podejmowanych działań przez władze gminy. W tabeli poniżej został przedstawiony proces uspołecznienia Planu na etapie jego przygotowania, a także jego wdrażania i oceny.

Tabela 6. Uspołecznienie Planu Rozwoju Strategicznego Gminy Lubniewice na lata 2021-2027

Lp.	Etap	Rodzaj podejmowanych działań	Uwagi
1.	Przygotowanie Diagnozy dla Planu Rozwoju Strategicznego Gminy Lubniewice.	Ankieta dla mieszkańców prowadzona w terminie: listopad -grudzień 2021 r.; ankieta została powtórzona w marcu 2022 r.	Ankieta miała charakter poglądowy, uzupełniający i konfrontujący dla analizy danych desk research; ankieta została wypełniona przez nieco ponad 50 osób z terenu gminy lub osoby związane z gminą zawodowo (miejsce pracy i/lub wypoczynku)
		Warsztaty dla mieszkańców gminy przeprowadzone w marcu 2022 r. (określanie mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń dla rozwoju gminy Lubniewice.	W warsztatach wzięło udział 9 osób, byli to przedstawiciele lokalnych stowarzyszeń, radni, lokalni liderzy.
2.	Projekt Planu Rozwoju Strategicznego Gminy Lubniewice.	Konsultacje projektu dokumentu.	Publikacja na stronie www gminy Lubniewice wraz z formularzem zgłaszania uwag.

3.	Realizacja Planu Rozwoju Strategicznego Gminy Lubniewice.	Podsumowanie realizacji Planu w ramach Raportu o stanie Gminy Lubniewice (II kwartał każdego roku); dokument jest publikowany na stronie www gminy i dostępny publicznie; Raport jest przyjmowany przez Radę Miejską, tym samym oznacza to akceptację dla informacji sprawozdawczych dot. realizacji Planu.	W ramach informacji o stanie realizacji Planu wykorzystywane są dane pochodzące z bieżącego monitorowania.
4.	Ewaluacja.	Przeprowadzana jest ona raz na dwa lata oraz na zakończenie realizacji Planu Rozwoju Strategicznego. W ramach prowadzonej ewaluacji wykorzystywane są raporty o stanie gminy Lubniewice i inne dokumenty wykonawcze, dane statystyczne, wskaźniki ujęte w Planie Rozwoju Strategicznego, a także ankiety i wywiady (jako narzędzia badawcze do oceny jakościowej).	Raporty z ewaluacji podlegają akceptacji Burmistrza oraz prezentowane są Radzie Miejskiej oraz podawane są do opinii publicznej, Udostępnienie raportów ewaluacyjnych będzie miało kilka form: publikacja w oficjalnym serwisie www gminy Lubniewice, w mediach społecznościowych, w wersji papierowej, w formie prezentacji wyników zamieszczonej na stronie www.

Źródło: opracowanie własne

SPIS TABEL

Tabela 1 Najlepiej i najgorzej oceniane elementy w poszczególnych obszarach według ankietowanych.....	23
Tabela 2 Cele Planu Rozwoju Strategicznego gminy Lubniewice na lata 2021-2027.....	32
Tabela 3 Plan działania.....	33
Tabela 4 Zgodność z celami innych dokumentów strategicznych.....	40
Tabela 5 Wskaźniki produktu.....	49
Tabela 6 Uspołecznienie Planu Rozwoju Strategicznego Gminy Lubniewice na lata 2021-2027.....	59

SPIS MAP

Mapa 1 Mapa administracyjna województwa lubuskiego www.wikipedia.org.pl	5
---	---

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1: Diagnoza sytuacji społecznej gospodarczej i przestrzennej Gminy Lubniewice
Załącznik 2: Wzór ankiety
Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna